

Nieuwsbrief voor de Dwarslaesie onderzoeksprojecten 'Fitheid' en 'Dagelijks functioneren' van Rijndam Revalidatiecentrum en Erasmus MC. De projecten worden uitgevoerd binnen het nationale Koepelproject: 'Herstel van mobiliteit in de revalidatie van personen met een dwarslaesie'.

Projectgroep: Dr Hans Bussmann, Dr Rita van den Berg-Emons, Prof dr Henk Stam (Afdeling Revalidatie Erasmus MC), Dr Luc van der Woude (Faculteit Bewegingswetenschappen, VU Amsterdam), Dr Michael Bergen, Drs Tebbe Sluis, Drs Karin Postma en Wil Lakerveld (Rijndam revalidatiecentrum).

Onderzoekers: Drs Janneke Haisma, Dr Rita van den Berg-Emons en Drs Myrna Kikkert (Erasmus MC, Afdeling Revalidatie, Dr. Molewaterplein 40, 3015GD Rotterdam; e-mail: j.haisma@erasmusmc.nl)

Onderzoeksassistenten: Karin Postma, Jan Kamberg en Rogier Broeksteeg (Rijndam revalidatiecentrum, KBA3).

Financiers: ZonMw (Zorg Onderzoek Nederland/Medische Wetenschappen); Stichting Rotterdams Kinderrevalidatie Fonds Adriaanstichting en Johanna Kinderfonds.

Binnen het nationale Koepelproject worden sinds mei 1999 gegevens over de mobiliteit van personen met een dwarslaesie verzameld. Rijndam Revalidatiecentrum is een van de 8 deelnemende centra. Patiënten doorlopen het onderzoeksprotocol drie maal tijdens opname en een of twee maal na ontslag. Tot nu toe hebben 210 deelnemers een eerste meting doorlopen, waarvan 114 de laatste meting hebben afgerond. Alleen in Rijndam Revalidatiecentrum worden nog nieuwe patiënten benaderd voor deelname.

Fitheid van personen met een dwarslaesie tijdens en na revalidatie

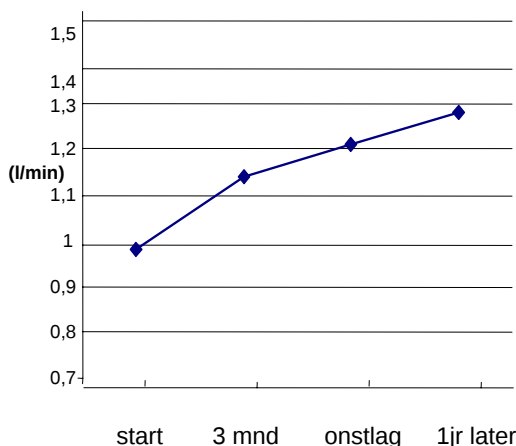
Fitheid

Fitheid is een belangrijke gezondheidsmaat. Personen met een goede fitheid lopen een minder hoog risico op hart- en vaatziekten en suikerziekte. Een bepaalde mate van fitheid is noodzakelijk om dagelijkse activiteiten uit te kunnen voeren. Bij personen met een dwarslaesie kan de fitheid beperkt zijn door verlamming en door een veranderde aansturing van hart en bloedsomloop. Dit maakt fitheid bij deze mensen dus extra belangrijk. De eerste vraag over fitheid die we willen beantwoorden luidt: hoe verandert fitheid bij personen met een dwarslaesie?

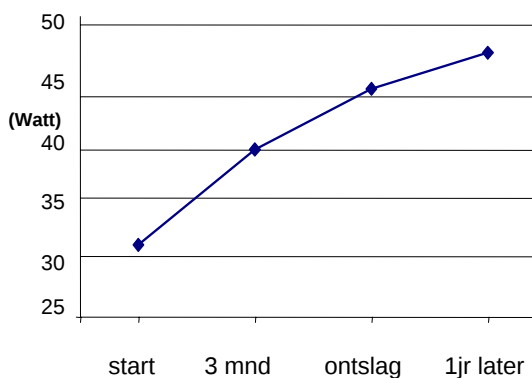
Voorlopige resultaten

Gemiddeld is de fitheid van personen met een dwarslaesie lager dan van personen zonder een laesie. Echter tijdens opname in het revalidatiecentrum wordt er een grote vooruitgang gevonden.

Figuur1 Maximale zuurstofopname

Figuur2 Maximaal vermogen

De maximale zuurstof opname verbetert tijdens revalidatie met 23% en het vermogen verbetert met 42%. Na de revalidatie verandert de fitheid weinig, alhoewel de verbetering voor personen met een tetraplegie en/of een complete laesie na revalidatie groter is dan voor personen met een paraplegie en/of een incomplete laesie.

Hoe verder?

Het is goed om eerst een uitgangswaarde van de fitheid te weten, maar belangrijker is het wellicht om te weten hoe fitheid zou kunnen verbeteren, welke factoren fitheid beïnvloeden en welke gevolgen fitheid heeft voor het dagelijks leven. Met de gegevens die tot nu toe zijn verzameld hopen we de komende tijd antwoord op deze vragen te kunnen geven.

Janneke Haisma

Dagelijks functioneren van personen met een dwarslaesie tijdens en na revalidatie

Dit project is gestart in 2001 en is er op gericht om inzicht te krijgen in de veranderingen die er optreden in het dagelijks functioneren tijdens de revalidatie van personen met een dwarslaesie. Aan dit project doen, anders dan bij het project 'Fitheid', alleen personen mee die gerevalideerd worden in Rijndam revalidatiecentrum.

Momenteel hebben we 39 deelnemers, die allemaal 1 of meerdere keren een meetkastje gedurende 2 dagen hebben gedragen (zie foto). Het meetkastje bestaat uit een recorder die in een tasje om het middel wordt gedragen en sensoren die verbonden zijn met het meetkastje. Deze sensoren worden op de romp, de bovenbenen en de polsen geplakt. Tevens wordt er met het meetkastje een hartfilmpje gemaakt. We realiseren ons dat het niet altijd even prettig is om het meetkastje te dragen, maar de metingen bieden ons nauwkeurige en uitgebreide informatie over het dagelijks functioneren en veranderingen daarin. Deze informatie is niet op een andere manier te verkrijgen. We hopen uit de metingen met het meetkastje aanknopingspunten te vinden om de behandeling van personen met een dwarslaesie in de toekomst te kunnen optimaliseren.

Om inzicht te krijgen in de belasting van het dragen van het meetkastje, is Drs. Myrna Kikkert (arts-assistent), samen met Imke Portier (studente Bewegingswetenschappen), een deelonderzoek gestart. Op basis van onder andere vragenlijsten willen we nagaan hoe belastend het nu is voor personen met een dwarslaesie om het meetkastje te dragen en welke aspecten van het meetsysteem

verbetering behoeven. Op basis hiervan hopen we in de toekomst het meetkastje te kunnen optimaliseren.

Voorlopige resultaten

Omdat de metingen nog volop gaande zijn, kan ik slechts voorlopige resultaten presenteren. Wat we zien is dat tijdens de periode in het revalidatiecentrum personen met een dwarslaesie steeds beter gaan functioneren in het dagelijks leven. Echter, wanneer we met het meetkastje enkele maanden na ontslag opnieuw een meting doen, is er een sterke terugval in het dagelijks functioneren. In hoeverre deze terugval weer herstelt wanneer we een jaar na ontslag uit het revalidatiecentrum meten hoop ik U in een volgende nieuwsbrief te kunnen melden.

Hoe verder?

Tot in het najaar zullen nog mensen benaderd worden om mee te doen aan het project. De laatste metingen zullen in 2006 worden afgerond. Daarna zal de complete dataset worden geanalyseerd en hopen we met aanbevelingen te komen die kunnen leiden tot optimalisatie van de behandeling. In een latere nieuwsbrief zal ik ook een wat meer uitgebreide beschrijving geven van welke aspecten van het dagelijks functioneren we meten met het meetkastje. In verband met mogelijke beïnvloeding van de metingen is dat op dit moment nog niet mogelijk.

Rita van den Berg-Emons

